

Кафедри «Охорона праці»

Кафедра створювалась не на порожньому місці, а стала продовжувачем наукових, творчих, методичних, матеріально-технічних здобутків кафедри ремонту машин МІМСГУ, яка веде свою історію ще з перших післявоєнних років. Питання техніки безпеки та протипожежної техніки почали вже вивчати студенти 5-го курсу спеціальностей 1509 «Електрифікація сільськогосподарства» і 1510 «Механізація сільськогосподарства» у 1956 році. В 1963-му дисципліна отримала назву «Охорона праці» та її обсяг був збільшений з 28 до 60 годин.

Для подальшого удосконалення навчального процесу з виробничого навчання студентів наказом ректора № 244 від 3 вересня 1989 року кафедра охорони праці реорганізовується у кафедру «Охорона праці та виробничого навчання» та завідувачем кафедри призначається доцент, к. т. н. Бутко Дмитро Антонович. Науково-педагогічна діяльність доцента Бутко Д. А. знайшла своє відображення у багатьох навчальних і методичних виданнях, була організована галузева науково-дослідна лабораторія СУОТ (Система управління охороною праці). За підсумками роботи та за досягнення високих результатів науковий колектив (20 осіб) нагороджений Дипломом ВДНГ СРСР. На базі кафедри проводились семінари завідуючих кафедрами всіх ВНЗ СРСР, було організовано підвищення кваліфікації викладачів, посадових осіб

та фахівців з охорони праці республік СРСР. У цей період розроблений і побудований навчально-виробничий полігон, створена навчальна лабораторія з водіння з тренажерами.

З 1990 по 2001 рік посаду завідуючого кафедрою обіймає доцент к. т. н. Луценков В. Л. В 1992 році кафедра змінює назву та реорганізується у кафедру «Безпека життєдіяльності». Реорганізована кафедра об'єднала викладання наступних дисциплін: «Безпека життєдіяльності», «Охорона праці», «Цивільна оборона» та «Основи права». На початку дев'яностих до викладацького складу кафедри входили 3 доценти, 1 старший викладач, два асистенти. Кафедра особливу увагу приділяє використанню результатів наукових досліджень у навчальному процесі, впровадженню активних форм навчання та його практичній спрямованості. На базі кафедри у 1994 році створюється Таврійський науково-виробничий центр з охорони праці (керівник доцент Бутко Д. А.). За активну участь у розробці наукових досліджень з паспор-

тизації санітарно-технічного стану робочих місць центр був відзначений Міністерством АПК та виділені державні кошти на придбання пересувної лабораторії і комп'ютерного класу.

З 1994-1995 навчального року за ініціативи професора Рогача Ю. П. (у той час декану факультету механізації сільськогосподарства) на факультеті була відкрита спеціалізація з підготовки фахівців з «Охорони праці та технічного нагляду». З розширенням спеціалізацій на факультетах університету на кафедрі стали викладатися 15 навчальних дисциплін: «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці», «Охорона праці в галузі», «Пожежна безпека», «Теорія безпеки праці», «Безпека виробничих процесів», «Виробнича санітарія», «Організація охорони праці в АПК», «Цивільна оборона», «Законодавство і право», «Промислова екологія», «Основи екології», «Урбоекологія», «Технічний нагляд та основи технічної експертизи», «Контроль безпечності техніки».

З 2001 року і по теперішній час кафедрі очолює про-

Довідка

Кафедра «Охорона праці» була заснована в 1970 році при факультеті «Механізація сільськогосподарства Мелітопольського інституту механізації сільськогосподарства». Першим завідувачем кафедри було затверджено Топчєго Бориса Петровича, доцента, кандидата технічних наук.

фесор Рогач Юрій Петрович. З серпня 2007 року наказом ректора ТДАТА № 2-ОД кафедру перейменовано у кафедру охорони праці та безпеки життєдіяльності і переведено до складу знов створеного факультету агротехнологій та екології.

За період з 1994 по 2010 роки випущено понад 300 випускників спеціалізації «Охорона праці та технічний нагляд», які працюють в основному за фахом. Кафедра причетна до підготовки з питань охорони праці тих десятків тисяч фахівців різних спеціальностей, яких випустив навчальний заклад за останні 40 років.

Матеріально-технічна база кафедри забезпечена на-

ВИПОВНИЛОСЯ 40 РОКІВ!

вчальними лабораторіями, крім того, створений кабінет цивільної оборони, охорони праці, електробезпеки. Для проведення лабораторно-практичних занять і наукових досліджень кафедра має відповідні прилади та устаткування. Викладання навчальних дисциплін на кафедрі проводиться на базі розроблених та затверджених програм, а також навчально-методичної літератури, посібників, виданих співробітниками кафедри. Колективом авторів протягом останніх років видано понад 20 підручників та навчальних посібників для вищих навчальних закладів, створений електронний підручник з охорони праці. Пріоритетним напрямом діяльності кафедри є створення електронних навчальних курсів для дистанційного навчання з охорони праці, безпеки життєдіяльності, екології. Більшістю викладачів самостійно підготовлені презентаційні матеріали для читання лекцій. Кафедра має спеціалізовані програмні продукти для проведення практичних та лабораторних занять. У навчальному процесі широко застосовуються ПЕОМ, нові інформаційні технології, Інтернет, використовується комп'ютерна навчальна система, призначена для автоматизації процесів навчання і контролю знань з питань охорони праці, яка розроблена фірмою «Протек» (відповідальний за впровадження доц. Мазілін С. Д.).

Навчальний процес побудований згідно з орієнтуванням випускників на подаль-

шу практичну діяльність. Важлива роль у формуванні майбутніх спеціалістів відводиться на кафедрі науково-дослідній роботі, у процесі якої студенти набувають навичок проведення досліджень та розробки заходів з забезпечення безпеки та поліпшення умов праці у реальних виробничих умовах. Кафедра співпрацює зі спорідненими кафедрами, здійснює дорадчу діяльність з агропромисловими товаровиробниками регіону, комунальними підприємствами міста Мелітополя, з центром швидкого реагування МНС України. Так, за ініціативою доцента Повілля В. М. у травні 2010 року проводиться день практичної підготовки студентів, майбутніх магістрів, з цивільного захисту на базі центру (смт Мирне).

Чималу допомогу кафедрі надає Головний галузевий науково-навчально-методичний центр з питань охорони праці ТДАТУ (директор центру доц. Петров В. В.), який займається перепідготовкою і навчанням з питань охорони праці керівників, фахівців Запорізької області з питань охорони праці. У діяльності центру активну участь беруть викладачі кафедри: доц. Гранкіна О. В., доц. Бутко Д. А., доц. Луценков В. Л., ст. викл. Головін С. В., ас. Зоря М. В. та ін.

Велику увагу кафедра приділяє виховній роботі серед студентів. Ст. викл. Лисенко Ю. А., ст. викл. Япуч О. В., асистент Борохов І. В. є кураторами студентських груп факультету АТЕ.

Науково-педагогічний склад кафедри, як і сама кафедра, є досить молодим, проте має достатньо високий науковий потенціал. До професорсько-викладацького складу кафедри на теперішній час входять: 1 професор, 9 доцентів, 4 старших викладача і 3 асистенти. За участю кваліфікованого допоміжного персоналу (зав. лабораторією Мирного В. В. та ст. лаборанта Чижикової О. Г.) організована навчальна практична підготовка та наукові дослідження студентів у студентських наукових гуртках.

На кафедрі створені сприятливі умови підготовки магістерських робіт, дипломних проектів, кандидатських дисертацій.

Таким чином, навчальна і наукова робота кафедри побудована відповідно до вимог виробництва, науки, техніки і перспективного розвитку. З цієї метою планується у 2010-2011 н. р. відкриття спеціальності «Охорона праці»; активну роботу з підготовки відповідних документів виконує доц. Гранкіна О. В. Всі викладачі кафедри плідно займаються профорієнтаційною роботою з набору студентів в ТДАТУ серед молоді Джанкойського району АР Крим.

Викладачі кафедри беруть активну участь у роботі виставок, міжнародних конгресів, конференцій, форумів, заходів навчально-методичних напрямів, а також з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, екології з подальшою публікацією матеріалів у міжна-

родних виданнях, а також обміном досвідом з науковцями та викладачами різних країн. Науково-навчальний потенціал кафедри може бути використано при розробці європейських стандартів з безпеки праці, сільськогосподарської продукції.

Отже, всі аспекти роботи кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності спрямовані на успішну реалізацію завдань, сформульованих у Концепції розвитку освіти України у ХХІ ст., на входження у простір Болонського процесу.

Колектив кафедри неодноразово був переможцем в оглядах-конкурсах на кращу кафедру, науково-дослідну роботу. Здобутки професіоналізму передаються із покоління в покоління, і ми з щирою вдячністю пам'ятаємо першого завідуючого кафедри Топчєго Б. П., шануємо ветеранів Власова М. А., Бутко Д. А., Глебова Ю. П., Добровольського А. Ф., Смєлову В. А., Смєл'янова І. К.

Кафедра є потужним згуртованим колективом, здатним вирішувати будь-які завдання, завжди разом, як у праці, так і в житті. За 40 років кафедра зробила вагомий внесок у розвиток нашого університету та підготовку кадрового потенціалу Запорізького регіону. Кафедра - це яскравий приклад становлення, розвитку та удосконалення освітньої діяльності в Таврійському державному агротехнологічному університеті.

Світлана ТУРЧИНА.